

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การลดทุนโดยวิธีตัดหุ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

กระทรวงพาณิชย์ ได้มีหนังสือ ที่ พณ ๐๘๐๓/๑๕๒๘ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า บริษัท ซีวีดี เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ดำเนินการซื้อหุ้นคืนตามมาตรา ๖๖/๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีหนังสือถึงกรมพัฒนาธุรกิจการค้าขอหารือว่า หากบริษัทจะดำเนินการลดทุนโดยวิธีตัดหุ้นที่ซื้อคืนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้ถือหุ้นและได้รับความยินยอมจากเจ้าหน้าที่ของบริษัทด้วยนั้น บริษัทจะสามารถดำเนินการได้ทันทีหรือไม่

กระทรวงพาณิชย์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า บริษัทได้ดำเนินการซื้อหุ้นคืนตามมาตรา ๖๖/๑ (๒) ซึ่งกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะในมาตรา ๖๖/๑ และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนและการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งบริษัทต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว จึงไม่สามารถดำเนินการลดทุนโดยวิธีตัดหุ้นที่ซื้อคืนตามขั้นตอนที่กำหนดในมาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ ได้

อย่างไรก็ตาม จากการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เห็นว่า การลดทุนโดยวิธีตัดหุ้นที่ซื้อคืนตามขั้นตอนปกติที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ น่าจะกระทำได้ และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย บริษัทจึงอาจเลือกดำเนินการลดทุนตามขั้นตอนที่กำหนดในมาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ ได้ ดังนั้น เพื่อความชัดเจนในประเด็นข้อกฎหมายจึงควรที่จะส่งเรื่องหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงพาณิชย์ โดยมีผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ชี้แจง

ข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มาตรา ๖๖/๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ เรื่องหุ้นและผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นข้อยกเว้นให้บริษัทสามารถเป็นเจ้าของหุ้นของตนเองได้ใน ๒ กรณี คือ ๑. การซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นที่ออกเสียงไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นในการแก้ไขข้อบังคับของบริษัทเกี่ยวกับสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการรับเงินปันผล และ ๒. การซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารทางการเงินเมื่อบริษัทมีกำไรสะสมและสภาพคล่องส่วนเกิน และการซื้อหุ้นคืนนั้นไม่เป็นเหตุให้บริษัทประสบปัญหาทางการเงิน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานของบริษัท^๒ โดยได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืน และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการซื้อหุ้นคืน ระยะเวลาการจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืน และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนที่จำหน่ายไม่หมดภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยนำวิธีการลดทุนมาใช้ก็เพื่อให้ทุนที่แท้จริงของบริษัทตรงกับความเป็นจริง

^๑ มาตรา ๖๖/๑ บทบัญญัติมาตรา ๖๖ ในส่วนที่เกี่ยวกับการที่บริษัทเป็นเจ้าของหุ้นของตนเอง มิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทอาจซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นที่ออกเสียงไม่เห็นด้วยกับมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งแก้ไขข้อบังคับของบริษัทเกี่ยวกับสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการรับเงินปันผล ซึ่งผู้ถือหุ้นเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม

(๒) บริษัทอาจซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารทางการเงินเมื่อบริษัทมีกำไรสะสมและสภาพคล่องส่วนเกินและการซื้อหุ้นคืนนั้นไม่เป็นเหตุให้บริษัทประสบปัญหาทางการเงิน

หุ้นที่บริษัทถืออยู่นั้นจะไม่นับเป็นองค์ประชุมในการประชุมผู้ถือหุ้น รวมทั้งไม่มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการรับเงินปันผลด้วย

หุ้นที่ซื้อคืนตามวรรคหนึ่ง บริษัทจะต้องจำหน่ายออกไปภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง ถ้าไม่จำหน่ายหรือจำหน่ายไม่หมดภายในเวลาที่กำหนด ให้บริษัทลดทุนที่ชำระแล้วโดยวิธีตัดหุ้นจดทะเบียนส่วนที่จำหน่ายไม่ได้

การซื้อหุ้นคืนตามวรรคหนึ่ง การจำหน่ายหุ้น และการตัดหุ้นตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๒ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติเดิมในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดมูลค่าหุ้นขั้นต่ำ และในส่วนที่เกี่ยวกับการไม่เปิดช่องให้บริษัทมหาชนจำกัดสามารถซื้อหรือถือหุ้นของตนเอง หรือใช้ประโยชน์จากการใช้หนี้แปลงเป็นทุนได้รวมทั้งไม่สามารถนำทุนสำรองบางประเภทมาใช้ในการบริหารทางการเงินของบริษัทเพื่อลดผลขาดทุนสะสมได้ ทำให้การบริหารงานของบริษัทไม่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจที่ผันแปรไป จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติที่ใช้อยู่เดิมให้มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของบริษัทและเป็นแรงจูงใจนักลงทุน รวมทั้งให้มีส่วนในการช่วยฟื้นฟูและเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดทุน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ส่วนบทบัญญัติเรื่องการลดทุนในหมวด ๑๐ เรื่องการเพิ่มทุนและลดทุน เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับการเพิ่มทุนและลดทุนในกรณีทั่วๆ ไป ซึ่งมาตรา ๑๓๙^๓ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการลดทุนไว้ว่า บริษัทจะลดทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วโดยการลดมูลค่าหุ้นแต่ละหุ้นให้ต่ำลงหรือลดจำนวนหุ้นให้น้อยลงก็ได้ โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อีกทั้งต้องมีหนังสือแจ้งมติการลดทุนนั้นไปยังเจ้าหน้าที่ของบริษัทที่บริษัททราบภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งคำคัดค้านภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมตินั้น และถ้าเจ้าหน้าที่คัดค้าน บริษัทจะลดทุนมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔๑^๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ

กรณีตามข้อหาหรือว่า บริษัทที่ซื้อหุ้นคืนตามมาตรา ๖๖/๑ (๒)^๕ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ จะดำเนินการลดทุนโดยวิธีตัดหุ้นที่ซื้อคืนตามมาตรา ๑๓๙^๖ และมาตรา ๑๔๑^๗ ได้ทันทีหรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) เห็นว่า โดยที่การซื้อหุ้นคืนเป็นบทยกเว้นมาตรา ๖๖^๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติหลักที่ห้ามบริษัทเป็นเจ้าของหุ้นของตนเอง การดำเนินการเกี่ยวกับหุ้นที่ซื้อคืนจึงต้องเป็นไปตามที่กำหนดในมาตรา ๖๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ โดยความในวรรคสองของมาตรา ๖๖/๑ กำหนดว่า หุ้นที่บริษัทถืออยู่นั้นจะไม่นับเป็นองค์ประชุมในการประชุมผู้ถือหุ้น รวมทั้งไม่มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการรับเงินปันผลด้วย อันเป็นการกำหนดสถานะของหุ้นที่ซื้อคืนไว้เป็นพิเศษแตกต่างไปจากหุ้นที่จำหน่ายให้กับบุคคลอื่น อีกทั้ง

^๓ มาตรา ๑๓๙ บริษัทจะลดทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วโดยการลดมูลค่าหุ้นแต่ละหุ้นให้ต่ำลงหรือลดจำนวนหุ้นให้น้อยลงก็ได้ แต่จะลดทุนลงไปถึงต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดหาได้ไม่

ในกรณีที่บริษัทขาดทุนสะสม และได้มีการชดเชยผลขาดทุนสะสมตามมาตรา ๑๑๙ แล้ว ยังคงมีผลขาดทุนสะสมเหลืออยู่ บริษัทอาจลดทุนให้เหลือต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดก็ได้

การลดมูลค่าหุ้นหรือลดจำนวนหุ้นตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นจำนวนเท่าใดและด้วยวิธีการใด จะกระทำได้อีกเมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ทั้งนี้ บริษัทต้องนำมตินั้นไปขอจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติ

^๔ มาตรา ๑๔๑ ในการลดทุนที่มีใช้กรณีตามมาตรา ๑๔๐ บริษัทต้องมีหนังสือแจ้งมติการลดทุนไปยังเจ้าหน้าที่บริษัทที่บริษัททราบภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติ โดยกำหนดเวลาให้ส่งคำคัดค้านภายในสองเดือนนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมตินั้น และให้บริษัทโฆษณามตินั้นทางหนังสือพิมพ์ภายในกำหนดเวลาสิบสี่วันนั้นด้วย

ถ้ามีการคัดค้าน บริษัทจะลดทุนมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๘ มาตรา ๖๖ บริษัทจะเป็นเจ้าของหุ้นหรือรับจำนำหุ้นของตนเองมิได้

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืน และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๖/๑ ได้กำหนดระยะเวลาในการจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนตามมาตรา ๖๖/๑ (๒) ไว้ในข้อ ๑๒^๙ ว่า ให้กระทำได้เมื่อพ้นกำหนดเวลาหกเดือนนับแต่การซื้อหุ้นคืนในแต่ละคราวเสร็จสิ้น โดยต้องจำหน่ายให้หมดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในการซื้อหุ้นคืน แต่ต้องไม่เกินสามปีนับแต่การซื้อหุ้นคืนเสร็จสิ้น และต้องจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะมีการจำหน่ายหุ้นใหม่ ถ้าบริษัทไม่จำหน่ายหรือจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนไม่หมดภายในระยะเวลาดังกล่าว ข้อ ๑๔^{๑๐} กำหนดให้บริษัทต้องลดทุนจดทะเบียนโดยวิธีตัดหุ้นจดทะเบียนที่ซื้อคืนและยังมิได้จำหน่าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการเกี่ยวกับหุ้นที่ซื้อคืนมีบทบัญญัติที่กำหนดไว้โดยเฉพาะ และบริษัทที่ซื้อหุ้นคืนอยู่ในบังคับที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ดังนั้น ภายหลังจากที่บริษัทได้ซื้อหุ้นคืนแล้วและระยะเวลาในการจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนยังไม่เสร็จสิ้น บริษัทย่อมไม่สามารถลดทุนด้วยวิธีการลดจำนวนหุ้นที่ซื้อคืนนั้นโดยอาศัยมาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ เนื่องจากจะมีผลกระทบต่อจำนวนหุ้นที่ซื้อคืนซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๖๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ ที่กำหนดสถานะของหุ้นที่ซื้อคืนไว้เป็นพิเศษแตกต่างจากหุ้นที่จำหน่ายให้กับบุคคลอื่น ตลอดจนขัดกับกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืน และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) เห็นว่า การลดทุนตามมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ โดยลดเฉพาะจำนวนหุ้นที่ซื้อคืนนั้นทำไม่ได้ แต่หากเป็นการลดทุนโดยลดมูลค่าของหุ้นแต่ละหุ้นให้ต่ำลงซึ่งรวมถึงหุ้นที่บริษัทซื้อคืนด้วย กรณีเช่นนี้สามารถกระทำได้ เนื่องจากไม่กระทบจำนวนหุ้นที่ซื้อคืน และบริษัทยังคงสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนและการตัดหุ้นที่ซื้อคืนตามมาตรา ๖๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ ได้ต่อไป

^๙ ข้อ ๑๒ ให้บริษัทจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนได้เมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่การซื้อหุ้นคืนในแต่ละคราวตามหมวด ๑ หรือหมวด ๒ เสร็จสิ้น และต้องจำหน่ายให้หมดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในการซื้อหุ้นคืน ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามปีนับแต่การซื้อหุ้นคืนเสร็จสิ้น และต้องจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะมีการจำหน่ายหุ้นใหม่

^{๑๐} ข้อ ๑๔ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่ต้องจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนให้หมดตามข้อ ๑๒ ถ้าบริษัทไม่จำหน่ายหรือจำหน่ายไม่หมด ให้บริษัทลดทุนที่ชำระแล้วโดยวิธีตัดหุ้นจดทะเบียนที่ซื้อคืนและยังมิได้จำหน่าย ทั้งนี้ ให้บริษัทปิดประกาศรายละเอียดดังกล่าวไว้ที่ทำการสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาของบริษัท (ถ้ามี) และดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนจดทะเบียนภายในสิบวันนับแต่วันตัดหุ้นดังกล่าว

บริษัทอาจจะไม่ปิดประกาศรายละเอียดตามวรรคหนึ่งก็ได้ ในกรณีที่มิกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กำหนดให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนมา ซึ่งมีรายการไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง และบริษัทได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้นแล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) จึงเห็นว่า บริษัทชีวีดีเอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ซื้อหุ้นคืนตามมาตรา ๖๖/๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่สามารถดำเนินการลดทุนโดยวิธีตัดหุ้นที่ซื้อคืนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านและต้องการความรอบคอบในการพิจารณา จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษ เพื่อพิจารณาเรื่องนี้ตามนัยข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง^{๑๑} ของระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๓ และคณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว โดยรับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แล้วมีมติเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) โดยเห็นว่า มาตรา ๖๖/๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ ได้กำหนดวิธีการจัดการกับหุ้นที่ซื้อคืนเป็นการเฉพาะ โดยกำหนดให้บริษัทที่ซื้อหุ้นคืนต้องจำหน่ายหุ้นนั้นออกไปภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง ถ้าไม่จำหน่ายหรือจำหน่ายไม่หมดภายในเวลาที่กำหนดให้บริษัทลดทุนที่ชำระแล้วโดยวิธีตัดหุ้นจดทะเบียนส่วนที่จำหน่ายไม่ได้ และมาตรา ๖๖/๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ ได้กำหนดให้การซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้น และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืน และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดระยะเวลาในการจำหน่าย และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนตามมาตรา ๖๖/๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ ไว้แล้ว กล่าวคือ ให้บริษัทจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนได้เมื่อพ้นกำหนดเวลาหกเดือนนับแต่การซื้อหุ้นคืนในแต่ละคราวเสร็จสิ้น และต้องจำหน่ายให้หมดภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน การซื้อหุ้นคืน แต่ต้องไม่เกินสามปีนับแต่การซื้อหุ้นคืนเสร็จสิ้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ถ้าบริษัทไม่จำหน่ายหรือจำหน่ายไม่หมด บริษัทต้องลดทุนจดทะเบียนโดยวิธีตัดหุ้นจดทะเบียนที่ซื้อคืนและยังมิได้จำหน่าย ซึ่งเป็นตามข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔ แห่งกฎกระทรวงฯ ดังนั้น บริษัทที่ได้ซื้อหุ้นคืนตามมาตรา ๖๖/๑ (๒) จะต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าวโดยเคร่งครัด

^{๑๑} ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะในหลายด้านหรือต้องการความรอบคอบในการพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาสองหรือสามคณะมาประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเป็นกรณีพิเศษก็ได้

กรณีตามข้อเท็จจริง เมื่อบริษัท ซีวีดี เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด (มหาชน) ได้ซื้อหุ้นคืนเพื่อบริหารทางการเงินตามมาตรา ๖๖/๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ และระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนยังไม่เสร็จสิ้นตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืน และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๖๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ ดังนั้น บริษัทฯ จึงไม่สามารถอาศัยบทบัญญัติเรื่องการลดทุนตามมาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดฯ มาใช้เพื่อตัดหุ้นที่ซื้อคืนโดยทันทีได้ เนื่องจากจะเป็นการดำเนินการที่ขัดกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๖๖/๑ และกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืน และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท พ.ศ. ๒๕๕๔

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๕๘